

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 14. juni 2011 truffet vedtak i

- Sak nr:** 65/11 (arkivnr: 201100347-12)
- Saken gjelder:** Klage fra A på sorenskriver B og tingrettsdommer C ved X tingrett
- Utvalgsmedlemmer:** Unni Sandbukt (leder)
Randi Grøndalen
Jeppe Normann
Svein J. Magnussen
Bjørg Tørresdal
- Offentlighet:** I medhold av offentleglova § 13, jf. forvaltningsloven § 13, er klagerens navn unntatt fra offentlighet. For øvrig er vedtaket offentlig, jf. offentleglova § 3.
- Vedtak:** Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor sorenskriver B og tingrettsdommer C

Innledning:

Ved brev av 12. april 2011 har A inngitt klage på sorenskriver B og tingrettsdommer C ved X tingrett. Klagen gjelder sen saksbehandling. Klagen er forelagt sorenskriver B og tingrettsdommer C, som ved brev av 16. mai 2011 har avgitt uttalelse. Det er avgitt supplerende uttalelse til klagen i brev av 24. mai og 25. mai 2011. Innklagede har avgitt supplerende uttalelser i brev av 6. juni 2011.

Saksfremstilling:

Klagen gjelder tingrettens saksbehandlingstid i forbindelse med gjennomgang av beslag i klientmapper og advokatregnskaper tilhørende klager, tidligere advokat, A. Klagen rettes mot sorenskriver B som domstolens leder med selvstendig ansvar for at saker behandles innen rimelig tid. Tingrettsdommer C er innklaget som ansvarlig dommer på saken det siste året.

Tilsynsutvalget har tidligere behandlet samme saksforhold mot samme innklagede i klagesak 18/10. I vedtak av 15. april 2010 ble sorenskriver B tildelt kritikk for å ha opptrådt i strid med god dommerskikk på grunn av lang saksbehandlingstid. For tingrettsdommer C ble klagen avvist, da Tilsynsutvalget fant at den gjaldt forhold som lå mer enn ett år tilbake i tid.

Klagers klientmapper og advokatregnskaper ble beslaglagt etter politiets ransaking den 10. mai 2007. Den 23. mai 2007 fikk retten overlevert 11 ringpermer inneholdende advokatfirmaets regnskaper for 2005, 2006 og 2007. Retten fikk videre overlevert to klientmapper.

Klager avvirket sin advokatpraksis 2. oktober 2007.

X tingrett avsa 29. april 2008 kjennelse om hva som kunne utleveres av beslaget. Det fremgikk av kjennelsen at opplysninger i regnskapsmaterialet om oppdragets art, antall fakturerte timer og salærets størrelse ikke kunne beslaglegges. Disse opplysningene måtte sladdes før regnskapsmaterialet ble utlevert til påtalemyndigheten.

I perioden etter avsagt kjennelse og frem til april 2011 har klager v/ prosessfullmektig D gjentatte ganger anført at rettens fremlagte materiale ikke har vært sladdet i henhold til lovverket. Retten har underveis tatt hensyn til og gitt klager medhold i flere av de merknader som har vært reist vedrørende mangelfull sladding.

Sorenskriver B satte fra mars 2010 tingrettsdommer C som ansvarlig på saken, med bistand fra en førstekonsulent ved tingretten. Oppdraget var å gjennomgå det beslaglagte regnskapsmaterialet og foreta korrekt sladding før overlevering til politiet, med sikte på å få saken avsluttet så raskt som mulig. Retten engasjerte statsautorisert revisor E til å bistå i arbeidet. Den 18. mai 2010 ble det avholdt et møte i tingretten, for å få fastsatt prinsipper for sladding av opplysningene i det beslaglagt materialet. Til stede i møtet var revisor, tingrettsdommer C, førstekonsulent F fra tingretten, advokat D og klager.

Etter flere runder med korrespondanse og møter mellom retten og klager, traff retten den 26. juli 2010 beslutning om hvilke deler av regnskapsmaterialet som i henhold til X tingretts kjennelse av 29. april 2008 skulle sladdes.

Den 17. august 2010 fremmet klager ved advokat D begjæring om omgjøring av rettens beslutning, subsidiært anke. I beslutningen av 26. juli 2010 hadde tingretten i samsvar med den rettskraftige kjennelse av 29. august 2008 lagt til grunn at klientenes navn ikke skulle sladdes. Begjæringen om omgjøring var begrunnet med at Xs tingretts kjennelse av 29. april 2008 var basert på uriktig rettsanvendelse. I omgjøringsbegjæringen ble det anført at klientenes navn var omfattet av advokatens taushetsplikt. Retten ga i beslutning 27. oktober 2010 klager medhold i at klientenes navn var underlagt lovbestemt taushetsplikt. Beslutningen ble ikke anket.

Etter at kjennelsen var rettskraftig (den 16. november 2010) måtte retten foreta en ny gjennomgang av regnskapsmaterialet for at dette skulle sladdes i tråd med den siste avgjørelsen.

Etter flere nye runder med korrespondanse mellom tingretten og klager, meddelte klager at det ikke var flere innvendinger mot sladdingen, og at regnskapsmaterialet kunne oversendes politiet, jf. advokat Ds brev av 15. april 2011. Dokumentene ble deretter oversendt politiet den 12. mai 2011 og saken ble avsluttet.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

Behandlingen av denne saken er ikke i tråd med reglene om at en sak skal behandles forsvarlig og innen rimelig tid. Det har gått ett år siden saken forrige gang var til behandling i Tilsynsutvalget og snart fire år siden saken kom inn til tingretten.

Arbeidet med sladding av materialet det siste året har kun omfattet 1 ringperm, og ikke 11 som opplyst i klagesak 18/10. Ringpermen inneholder 451 sider.

Tingrettsdommer C har arvet saken fra en lite rutinert dommerfullmektig, som fra starten av grep saken feil an ved ikke å fastsette prinsipper for sladding. Han var for øvrig ikke oppdatert på gjeldende rett. Det påpekes imidlertid at det kun er innklagede som har vært i posisjon til å gjøre noe med fremdriften i saken. Klager og advokat Ds oppgave har utelukkende vært å verne klientene og påse, at opplysninger som etter gjeldende rett omfattes av beslagsforbudet ikke ble overlevert politiet.

Klagers merknader til sladdingen har vært nødvendig og påkrevet helt til det siste, jf. advokat Ds brev av 25. mars og tingrettens brev av 5. april d.å.

Saksbehandlingstiden har hatt konsekvenser for klagers mulighet til å få en jobb, i det minste som jurist i offentlig eller privat virksomhet og med lønn i forhold til utdannelsen. Klager har ingen lønn pr i dag, og mottar arbeidsavklaringspenger gjennom NAV med kr. 18 000,- pr måned etter skatt.

Tilsynsrådet for advokatvirksomhet avslo klagers søknad om advokatbevilling 13. januar 2011 hvor deler av begrunnelsen gikk på at saken fremdeles ikke er ferdig avklart i politiet. Dette skyldes tingrettens tidsbruk.

Klager har ikke blitt kontaktet eller forsøkt avhørt av politiet disse årene, og har kritiske bemerkninger til politiets håndtering av saken.

Klager har videre anført at hans bistand ved sladding av dokumentene har vært helt nødvendig for at retten skulle komme i mål. Advokat Ds merknader har også i det

vesentlige bygget på klagers bistand. Klager har i den forbindelse fakturert tingretten for sitt arbeid, noe som ennå ikke er honorert. Tingretten har til nå bare dekket reise og kost for 5 møter i tingretten.

I supplerende uttalelse av 24. mai 2011 har klager påpekt at tingretten verken har prioritert eller arbeidet seriøst med saken mellom kjennelsen den 29. april 2008 og 25. mars 2010. Dette støttes av at det ikke foreligger korrespondanse mellom tingretten og forsvarer eller klager i nevnte tidsrom. Først etter klage i sak 18/10 tok tingretten tak i saken. Klager hevder at dersom tingretten hadde prioritert saken på fulltid siden forrige klage, hadde den blitt ferdig på maks 3 måneder.

Innklagede – sorenskriver B – viser til følgende:

Domstolen har satt full prioritet på å sluttbehandle saken. I mars 2010 ble tingrettsdommer C og førstekonsulent F satt på saken, med beskjed om at saken skulle fullføres snarest mulig og med absolutt første prioritet. Det ble stilt nødvendige ressurser til rådighet, herunder adgang til å benytte overtid og å engasjere ekstern regnskapskyndig bistand.

I fremlagt logg fra tingrettsdommer C er det høye aktivitetsnivået i saken nærmere beskrevet. Det presiseres at det har vært lagt ned et stort antall arbeidstimer mellom mange av de datoene som fremgår av oversikten. Saken har etter sin art vært meget kompleks og arbeidskrevende å fullføre. Tingrettsdommer C har i tillegg til denne prioriterte oppgaven også måttet ta andre saker i domstolen, på lik linje med de andre dommerne.

Innklagede har jevnlig blitt oppdatert om sakens status fra tingrettsdommer C, og har i tillegg spurt om sakens fremdrift på eget initiativ.

En stor del av den tidsbruk som er gått med til å fullføre saken har hatt sammenheng med den kontradiksjon som kreves. For tiden frem til mars 2010 har innklagede som ansvarlig embetsleder akseptert kritikk for den lange saksbehandlingstiden. For tiden deretter vil innklagede med styrke hevde at saken ikke kunne blitt behandlet særlig raskere hensyntatt de partsrettigheter mv. som skulle ivaretas. Det anføres at det ikke er grunnlag for kritikk mot verken innklagede sorenskriver B eller tingrettsdommer C.

Innklagede – tingrettsdommer C – viser til følgende:

Det er ikke grunnlag for å rette kritikk mot hans behandling av saken. Arbeidet ble igangsatt umiddelbart etter at han ble satt som ansvarlig på saken, og han har oppfattet klageren og advokat D dit hen at det var enighet om fremgangsmåten i dette arbeidet.

”Beslagssaken” har vært under løpende behandling helt siden mars 2010. Ikke på noe tidspunkt har saken ligget ”død”. At det har tatt noe i overkant av ett år å få avsluttet saken, har i tillegg til at saken har vært svært arbeidskrevende, nær sammenheng med omgjøringsbegjæringen som ble mottatt den 17. august 2010. Omgjøringsbegjæringen gjorde det nødvendig med en ny gjennomgang av regnskapet. Begjæringen om omgjøring av tingrettens beslutning av 26. juli 2010 var i realiteten et angrep på X tingretts kjennelse av 29. april 2008, hvor det ble lagt til grunn at klientens navn ikke var underlagt taushetsplikt. A, som også den gang var bistått av advokat, anket ikke kjennelsen. Da innklagede overtok saken, la samtlige aktører til grunn at det skulle tas utgangspunkt i den rettskraftige kjennelsen. Begjæringen medførte prosessveksling mellom partene, før retten den 27. oktober 2010 traff beslutning om omgjøring.

Gjennomgangen av regnskapsmaterialet har vært meget arbeids- og tidkrevende. Det er riktig som påpekt av A, at det som er oversendt politiet er tatt inn i en mappe. Dette har først og fremst sammenheng med at politiet ikke har ønsket kopi av fakturaer. Det har likevel vært nødvendig med gjennomgang også av disse, blant annet ved at fakturaene er blitt sjekket mot opplysninger fra kontoutskriftene.

Innklagede er uenig med klager i at retten i all hovedsak har tatt til følge de merknader som er fremkommet fra ham og advokat D. Merknader som er fremkommet i prosessen har dels blitt tatt til følge, andre merknader er ikke blitt tatt til følge, og retten har også i de nye gjennomgangene foretatt sladding av taushetsbelagte opplysninger uten at dette har vært krevd av klager.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Partene er orientert om retten til å forklare seg muntlig for utvalget, jf. domstoloven § 238 annet ledd, men ingen har bedt om å få avgi muntlig forklaring. Tilsynsutvalget har ikke funnet grunn til å pålegge noen av partene å forklare seg for utvalget.

Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd.

Klager har anført at dommeren har opptrådt i strid med god dommerskikk på grunn av lang saksbehandlingstid. Dette er forhold som utvalget kan vurdere.

Tingrettsdommer C har vært saksansvarlig for saken siden mars 2010 og kan på dette grunnlag stilles direkte ansvarlig for tingrettens saksbehandlingstid. Sorenskriver B har det overordnede ansvaret for saksavviklingen ved domstolen, og har i kraft av dette et hovedansvar for tingrettens saksbehandlingstid.

Utvalget går etter dette over til å vurdere om saksbehandlingstiden i den aktuelle saken er i strid med god dommerskikk.

Det fremgår av forarbeidene at Tilsynsutvalget kan vurdere om lang saksbehandlingstid er i strid med god dommerskikk, jf. bl.a. NOU 1999:19 s. 325 flg., særlig side 326 første spalte, hvor følgende er bemerket: *”sendrektighet i saksbehandlingen bør etter omstendighetene kunne lede til reaksjoner fra et disiplinærorgans side. Dette gjelder både sendrektighet i samband med saksforberedelsen og kvalifiserte forsinkelser med hensyn til domsskriving.”*

Det fremgår videre av forarbeidene at en viktig rettesnor for Tilsynsutvalget, er om det er påvist forhold som er egnet til å svekke tilliten til domstolene og dommerne. Tilsynsutvalget vil bemerke at det er viktig at avgjørelser treffes uten unødig opphold; både av hensyn til partene og deres behov for avklaring av rettigheter og plikter, og av hensyn til partenes tillit og respekt for domstolens avgjørelse. Dette gjelder i særdeleshet straffeprosessuelle avgjørelser på etterforskningsstadiet.

Tilsynsutvalgets vedtak i sak 18/10 med kritikk mot sorenskriver B og avvisning av klage mot tingrettsdommer C forelå 15. april 2010. Fra medio mars 2010 og frem til 12. mai

2011 har X tingrett arbeidet videre med saken og fullført gjennomgangen av det beslaglagte materialet.

Siste års saksbehandlingstid er begrunnet med sakens kompleksitet og omfang, og med at det tok ekstra tid å behandle saken etter at omgjøringsbegjæringen ble fremsatt den 17. august 2010.

Utvalget legger til grunn at de forhold tingretten her har henvist til, er årsaken til at beslaget først ble oversendt politiet den 12. mai 2011. Selv om det er ønskelig at saker ved domstolene behandles raskt og uten unødig opphold, kan det i enkelte tilfeller aksepteres en lengre tidsbruk enn det som ellers er vanlig. I dette tilfellet er det allerede gitt kritikk for lang saksbehandlingstid frem til april 2010. I tiden etter dette, finner utvalget grunn til å legge vekt på at tingretten la opp til en prosess med høy grad av kontradiksjon. Den 26. juli 2010 traff retten ny beslutning om hvilke deler av regnskapsmaterialet som skulle oversendes påtalemyndigheten. Denne beslutningen ble begjært omgjort i august samme år, og flere måneder av saksbehandlingstiden relaterer seg til denne omgjøringsbegjæringen. Det merarbeidet som påløp i forbindelse med behandling av omgjøringsbegjæringen, kan domstolen ikke lastes for. For øvrig viser domstolens redegjørelse for anvendt tidsbruk, at saken ikke har ligget ubehandlet i lengre perioder det siste året.

Etter dette finner utvalget at saksbehandlingstiden påløpt etter utvalgets behandling i sak 18/10 ikke er i strid med god dommerskikk, verken for sorenskriver B eller tingrettsdommer C.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor sorenskriver B og tingrettsdommer C